

VENDIM
Nr.43, datë 8.6.2005

PËR MIRATIMIN E RREGULLORES “PËR MBIKËQYRJEN E SHOQËRIVE TË KURSİM-KREDITIT DHE TË UNIONEVE TË TYRE”

Baza ligjore e rregullores janë ligji nr. 8269, datë 23.12.1997 “Për Bankën e Shqipërisë”, ligji nr.8365, datë 2.7.1998 “Për bankat në Republikën e Shqipërisë”, neni 1 pika 3 dhe ligji nr. 8782, datë 3.5.2001 “Për shoqëritë e kursim-kreditit”, nenet 46, 47, 48 dhe 50.

Termat e përdorur në këtë rregullore kanë të njëjtin kuptim me ata të përdorur në nenin 3 të ligjit nr.8782, datë 3.5.2001 “Për shoqëritë e kursim-kreditit dhe të unioneve të tyre”.

Subjektet

Neni 1

1.1 Subjekte të rregullores janë shoqëritë e kursim-kreditit dhe unionet e tyre, të licencuara nga Banka e Shqipërisë. Për thjeshtësi, në vijim të rregullores këto subjekte do të quhen “shoqëri”.

1.2 Banka e Shqipërisë është autoriteti mbikëqyrës i subjekteve të kësaj rregulloreje.

Kontabiliteti

Neni 2

2.1 Kontabiliteti organizohet në përputhje me ligjin “Për kontabilitetin”, me standardet ndërkombëtare kontabile, si dhe me aktet nënligjore të dala në zbatim të ligjit.

2.2 Shoqëritë përcaktojnë me rregulla të brendshme politikat dhe procedurat kontabile të shkruara dhe të miratuara nga bordi drejtues.

2.3 Si përjashtim nga pika 2.1, shoqëritë mund t’i kontabilizojnë interesat e kredive në momentin që ato arkëtohen faktikisht.

Kreditë dhe normat e interesit për kreditë

Neni 3

Normat e interesit për kreditë, përcaktohen në mënyrë të tillë që me të ardhurat nga to, të paktën, të mbulohen të gjitha shpenzimet financiare të shoqërisë.

Klasifikimi i kredive

Neni 4

4.1 Politikat e kredisë dhe të garantimit të saj janë të përcaktuara me rregulla të brendshme dhe të shkruara në formën e një manuali të miratuar nga bordi drejtues.

4.2 Klasifikimi i kredisë bëhet në bazë të ditëveonesave të shlyerjes së saj:

4.2.1 kur kredia nuk shlyhet plotësisht ose pjesërisht (kryegjë ose interes), nga 31 deri në 90 ditë, shuma (kryegjë dhe interes) e kredive, që i janë dhënë këtij anëtar nga shoqëria, klasifikohet si “nën standard”;

4.2.2 kur kredia nuk shlyhet plotësisht ose pjesërisht (kryegjë ose interes), nga 91 deri në 365 ditë, shuma (kryegjë dhe interes) e kredive, që i janë dhënë këtij anëtar nga shoqëria, klasifikohet “e dyshimtë”;

4.2.3 kur kredia nuk shlyhet plotësisht ose pjesërisht (kryegjë ose interes), mbi 365 ditë, shuma (kryegjë dhe interes) e kredive, që i janë dhënë këtij anëtar nga shoqëria, klasifikohet “e humbur”.

4.3 Kredi me probleme do të quajmë shumën e kredive të klasifikuara “nën standard”, “të dyshimta”, “të humbura” dhe të ristrukturuara.

4.4 Kredi “standarde” do të quajmë të gjitha kreditë, me përjashtim të kredive me probleme.

4.5 Përllogaritja e interesit për kredinë ndërpritet kur kredia klasifikohet si “e dyshimtë”.

4.6 Kreditë fshihen (write-off) nga bilanci i shoqërisë kur ato qëndrojnë më shumë se 365 ditë si kredi “të humbura” dhe/ose kur ato plotësojnë një nga kushtet e mëposhtme:

- kredimarrësi ka vdekur;
- shoqëria ka filluar një proces ligjor kundër kredimarrësit për kthimin e kredisë;
- vlera e kredisë është mjaft e vogël për shoqërinë.

4.7 Kreditë mund të ristrukturohen, kur një kredi e ristrukturuar ka vonesa mbi 30 ditë, ajo klasifikohet si “e humbur”.

4.8 Unioni i shoqërive të kursim-kreditit mund t’u japë kredi shoqërive të kursim-kreditit sipas një marrëveshjeje (linjë kredie), e cila i lejon shoqërive të kursim-kreditit të marrin kredi brenda një kufiri të caktuar dhe gjatë një periudhe të caktuar. Për këtë linjë kredie:

- marrëveshja midis unionit dhe shoqërive të kursim-kreditit rinovohet të paktën një herë në vit;

- unioni llogarit një fond rezerve (provigjion) prej 2 për qind të sasisë së kredisë në proces;
- kur shoqëria e kursim-kreditit është në shkellje të nenit 6 të kësaj rregulloreje, unioni llogarit një provigjion jo më të vogël se 30 për qind të kredisë së dhënë shoqërisë së kursim-kreditit.

Llogaritja e provigjioneve

Neni 5

5.1 Provigjonet llogariten të paktën një herë në tre muaj.

5.2 Provigjonet për kryegjenë llogariten si më poshtë:

5.2.1 nga 2 për qind deri në 5 për qind të kredive “standarde”;

5.2.2 jo më pak se 30 për qind të kredive “nënstandarde”;

5.2.3 jo më pak se 75 për qind të kredive “të dyshimta”;

5.2.4 100 për qind të kredive të humbura.

5.3 Interesat e llogaritur për kreditë me probleme, provigjionohen 100 për qind.

5.4 Kreditë e ristrukturuara provigjionohen në mënyrë të njëjtë si kreditë me probleme.

5.5 Norma e provigjionimit për kreditë “nën standard” është jo më e lartë se norma e provigjionimit për kreditë “e dyshimta” dhe norma e provigjionimit për kreditë “e dyshimta” është jo më e lartë se norma e provigjionimit për kreditë “e humbura”. Provigjioni llogaritet mbi pjesën e kredisë që nuk është e garantuar me bllokim depozite.

5.6 Shoqëritë, si përjashtim nga pika 2.1, mund të mbajnë provigjione faktike më të larta se provigjonet e kërkuara sipas klasifikimit të kredive.

Cilësia e portofolit të kredive

Neni 6

Raporti midis kredive “standarde” dhe totalit të portofolit të kredive të jetë jo më i vogël se 90 për qind.

Mjaftueshmëria e kapitalit

Neni 7

7.1 Raporti i kapitalit me tepricën bruto të portofolit të kredive duhet të jetë jo më i vogël se 5 për qind në dy vitet e para të aktivitetit të kredidhënies pas marrjes së licencës dhe jo më pak se 8 për qind pas dy viteve të para.

7.2 Raporti i kapitalit me aktivet e qëndrueshme (neto) duhet të jetë jo më i vogël se 100 për qind.

7.3 Raporti i kapitalit me shumën totale të tepricës së kredive me probleme të pagarantuar me bllokim depozite, është në çdo kohë jo më i vogël se 100 për qind.

Likuiditeti

Neni 8

8.1 Shoqëria duhet të ketë gjendje në arkë, në llogari rrjedhëse ose në depozitë me afat maturimi mbetës deri në 1 muaj, në çdo kohë, një shumë jo më të vogël se 10 për qind të totalit të depozitave të lira me afat maturimi jo më të madh se 6 muaj.

8.2 Shoqëria mund të japë kredi me afat mbi 3 vjet, një shumë jo më të madhe se:

- 100 për qind të kapitalit, pasi janë zbritur aktivet fikse; ose

- 10 për qind të totalit të depozitave; ose
 - 100 për qind të detyrimeve me afat mbi 3 vjet.
- 8.3 Shoqëria nuk mund të japë asnjë kredi me afat mbi 5 vjet.

Shpërndarja e rrezikut

Neni 9

9.1 Për çdo kredi të dhënë gjatë dy viteve të para të aktivitetit të kredidhënies, pjesa e pagarantuar me bllokim depozite e kredisë, të jetë jo më e madhe se 100 për qind e kapitalit të shoqërisë.

9.2 Për çdo kredi të dhënë gjatë vitit të tretë të aktivitetit të kredidhënies, pjesa e kredisë, e pagarantuar me bllokim depozite, të jetë jo më e madhe se 50 për qind e kapitalit të shoqërisë.

9.3 Për çdo kredi të dhënë pas vitit të tretë të aktivitetit të kredidhënies, pjesa e kredisë e pagarantuar me bllokim depozite, të jetë jo më e madhe se:

- 20 për qind e kapitalit të shoqërisë; ose
- sasia maksimale e lejueshme gjatë vitit të tretë të aktivitetit të kredidhënies.

9.4 Shuma e çdo kredie të dhënë, të jetë jo më e madhe se 15 për qind e totalit të aktiveve në kohën e dhënies së saj.

Veprimet me valutat

Neni 10

10.1. Shoqëritë mund të japin kredi edhe në valutat e mëposhtme: “Euro, usd, sfr, gbp”, por me afat maturimi jo më të madh se 3 vjet.

10.2 Vetëm unioni lejohet të mbajë një pozicion të hapur në valutë sipas normave të mëposhtme:

- një raport maksimal jo më të madh se 30 për qind e totalit të pozicionit të hapur neto për të gjitha valutat ndaj kapitalit të unionit;
- një raport maksimal jo më të madh se 20 për qind të pozicionit të hapur neto për secilën valutë ndaj kapitalit të unionit.

Raportimi

Neni 11

11.1 Shoqëritë raportojnë normat e mbikëqyrjes në Bankën e Shqipërisë çdo gjashtë muaj. Të dhënat raportohen jo më vonë se 50 ditë pas mbylljes së gjashtëmujorit dhe të fundit të vitit.

11.2 Raportimi i shoqërive në Bankën e Shqipërisë bëhet sipas sistemit raportues “Për shoqëritë e kursim-kreditit dhe unionet e tyre” të miratuara nga Këshilli Mbikëqyrës i Bankës së Shqipërisë.

11.3 Unionet e shoqërive të kursim-kreditit raportojnë gjendjen financiare dhe normat e mbikëqyrjes mbi baza individuale dhe në mënyrë të përmblodhur për të gjithë rrjetin e shoqërive të kursim-kreditit anëtare në union.

11.4 Unionet janë të detyruara të dërgojnë në Bankën e Shqipërisë çdo tremujor raportime të plota për normat e mbikëqyrjes të gjitha shoqërive të kursim-kreditit, të cilat nuk plotësojnë qoftë edhe një nga normat e mbikëqyrjes të vendosura.

11.5 Kur një shoqëri kursim-kreditit nuk është anëtare në union dhe është në shkelje qoftë dhe të njëres nga normat e mbikëqyrjes, ajo duhet të raportojë në Bankën e Shqipërisë çdo tre muaj për të gjitha normat e mbikëqyrjes.

11.6 Banka e Shqipërisë, në çdo kohë, mund të kërkojë raportime më të shpeshta.

Kontrolli

Neni 12

12.1 Banka e Shqipërisë kontrollon dhe analizon veprimtarinë e shoqërive si nëpërmjet analizës së të dhënave të raportuara nga shoqëritë, ashtu dhe nëpërmjet inspektimeve në vend.

12.2 Shoqëritë janë të detyruara të respektojnë në çdo kohë të gjitha kërkesat e rregullores dhe kërkesat shtesë të vendosura nga Banka e Shqipërisë.

12.3 Në rast mosplotësimi të kërkesave të pikës 12.2., shoqëritë janë të detyruara të bëjnë rregullimet e duhura brenda 3 muajve nga data e hyrjes në fuqi të kësaj rregulloreje. Bordi i drejtorëve të shoqërisë së kursim-kreditit duhet të prezantojë një plan të hollësishëm të veprimeve që do të ndërmarrë shoqëria për të respektuar kërkesat e kësaj rregulloreje. Në rast të kundërt, Banka e Shqipërisë ka të drejtë të marrë masa në përputhje me nenin 51 të ligjit 8782, datë 3.5.2001 “Për shoqëritë e kursim-kreditit”.

Dispozita përfundimtare

Neni 13

13.1 Shoqëritë përcaktojnë me rregulla të brendshme, në formën e një manuali, politikat e shkruara për kredidhënien, të cilat miratohen nga bordi drejtues.

13.2 Shoqëritë përcaktojnë me rregulloret e brendshme politikat e pranimit të depozitave, afatet e tyre, mënyrën e shpërblimit, si dhe politikat e garantimit të kredisë nëpërmjet bllokimit të depozitës.

13.3 Unionet e shoqërive të kursim-kreditit vendosin rregulla të brendshme të shkruara për mbikëqyrjen e shoqërive të kursim-kreditit, anëtare në union, në formën e një manuali të miratuar nga bordi drejtues i unionit.

13.4 Shoqëritë duhet të dorëzojnë te Banka e Shqipërisë ndryshimet e bëra në statutet e tyre brenda një muaji pas vendimit të marrë për këto ndryshime nga Asambleja e Përgjithshme. Shoqëritë njoftojnë Bankën e Shqipërisë për ndryshimet e anëtarëve në bordin drejtues dhe në Këshillin Mbikëqyrës.

13.5 Rregullorja “Për mbikëqyrjen e shoqërive të kursim-kreditit dhe të unioneve të tyre”, miratuar me vendimin nr.67, datë 28.8.2002 të Këshillit Mbikëqyrës të Bankës së Shqipërisë, shfuqizohet.

13.6 Kjo rregullore hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare të Republikës së Shqipërisë.

KRYETARI I KËSHILLIT MBIKËQYRËS
Ardian Fullani